

Uppdaterad april 2014

Handlingsprogram astma allergi

Lidingös stads elevhälsa

Björk en vanlig orsak till allergier

Allmänt om astma/allergi

Allergiska besvär har blivit vanligare bland barn och ungdomar. En del av allergierna är av lindrig art men upp emot 10- 15% av alla barn kan ha besvär som skolan måste ta hänsyn till.

De vanligaste orsakerna till allergiska besvär är födoämnen pollen och pälsdjur. Dessutom kan damm, tobaksrök och starka dofter ge besvär utan att allergi föreligger. De vanligaste allergisymtomen är astma, allergisk snuva (hösnuva), ögonbesvär eller eksem. Symtomens svårighetsgrad kan variera och förvärras av förkylning, stress, fysisk ansträngning eller ämnen i omgivnings miljö.

Genom medicinering kan symtomen mildras men viktigast är orsakerna till allergin i barnens miljö undanröjs. Ett barn med allergi ska inte behöva öka sin medicinering för att kunna vistas i en skolmiljö.

Skolhälsovårdens handlingsprogram

Skolhälsovården har ett handlingsprogram för att skapa bästa möjliga skolmiljö för barn med allergi. I handlingsprogrammet ingår råd och information till skolorna rörande *generella* åtgärder för att skapa en bättre miljö ur allergisynpunkt för alla barn samt *specifika* åtgärder för de barn som har konstaterade allergiska besvär. Vi samarbetar kring dessa frågor med specialister inom astma/allergi på Lidingö barnläkarmottagning samt Lidingö stads miljöförvaltning. Vårt arbete lokalt på skolorna går framförallt ut på att alla i det allergiska barnets omgivning är väl informerade vad som behöver göras för att göra skoldagen så säker som möjligt för barnet.

Allmänna åtgärder

DJUR

Lärare/mentor bör ta reda på vilka elever i gruppen som har djurkontakter på fritiden (husdjur, ridning med mera). Överväg att placera dessa barn så långt som möjligt från eventuella djuröverkänsliga barn. Undersök möjligheten att ta hänsyn till barnens pälsdjursinnehav när nya grupper sätts samman. Burfåglar och pälsbärande djur ska inte förekomma i lokalerna vare sig under dag eller kvällstid.

FÖDOÄMNEN

Läkarintyg bör lämnas till skolkökets personal för barn med födoämnesallergi som behöver specialkost.

Rådgör med barnets vårdnadshavare om kosthållning och säkra rutiner kring hantering av maten. Om barnet har en skriven behandlingsplan vid accidentell exponering skall kopia finnas hos skolsköterska

Trädnotter, jordnötter, mandel och sesam ska inte serveras och bör inte, finnas i skollokaler

Till personal som hanterar livsmedel: den som hanterar livsmedel har ett ansvar för att inga förväxlingar sker. Oavsett om du lagar mat/mellanmål, tar emot eller bara förvarar livsmedel i lokalen, skall det finnas ett kontrollprogram anpassat till verksamheten.

POLLEN OCH VÄXTER

Var restriktiv med vissa blommande växter i innemiljön. På våren - undvik att sätta kvistar i vatten så att de börjar blomma

DOFTER

Tänk på att hygienprodukter till exempel deodorant, parfym, hårspray, rakvatten och vissa tvättmedel/skölj- medel kan innehålla starka dofter som överkänsliga och allergiska personer kan må dåligt av. Tobaksrök finns kvar i kläder, hår och utandningsluft under lång tid.

IDROTT

Var observant på barn som kan få luft- vägsbesvär vid fysisk ansträngning. Utemiljön kan framkalla allergiska besvär av olika art vid olika tider på året (pollen, kyla, luftföroreningar). Barn som har eksem rekommenderas att smörja huden efter bassängbad.

FÖRVARING AV KLÄDER

Ytterkläder bör förvaras i kapprum/ korridor och helst i speciella skåp. Tänk på att ombyteskläder för fritids- aktiviteter kan ge allergiska besvär. Vid inköp av ny inredning för förvaring bör stängbara system väljas framför öppna hyllor.

INREDNING OCH STÄDNING

Innemiljön bör vara så lättstädad som möjligt. I vissa fall kan särskild ”allergi-städning” behövas. Heltäckningsmattor och andra mattor bör undvikas. Tänk på att textilier upphängda på väggar och i tak samlar damm och kan ge allergiska besvär. Klädda möbler bör ha lätt avtagbara överdrag som tvättas regelbundet.

VENTILATION

Ventilationen ska kontrolleras regelbundet och uppfylla de normer för luftomsättning som finns. Specialsalar ska vara utrustade med särskild ventilation och bra filter. Tänk på att inte ha för varmt i lokalen. Temperaturen bör helst inte vara över 22°C.

FUKT OCH MÖGEL

Var observant på att fukt och mögel är hälsovådligt för alla men påverkar Allergiska barn speciellt.

Minneslista specifika åtgärder

1. Identifiera de barn som löper risk att få en allvarlig reaktion av mat eller dryck i skolan
2. Se till att klasskamrater förstår allvaret av den matallergiska elevens sjukdom så att eleven inte bjuds på sådant den inte tål.
3. Barn med risk för anafylaxi ska ha en skriven **personlig behandlingsplan** från sin läkare. Skolan skall ha en kopia av denna.
4. Elever som har adrenalin utskrivet ska alltid ha två sprutor med sig i skolan i ett speciellt fodral tillsammans med behandlingsplanen för att kunna injicera sig. Bör förvaras i elevens skolväska så att medicinen alltid finns med – även vid utflykter.
5. Skolans personal måste kunna hjälpa till med medicinering i en akutsituation.
6. Att injicera adrenalin i samband med en begynnande anafylaxi är riskfritt på barn och ungdomar. Att låta bli är att utsätta eleven för mycket allvarliga risker
7. All skolpersonal bör känna igen begynnande tecken på anafylaxi och helst få årlig träning årligen med avseende på behandling av anafylaxi. Detta kan ske i samband med träning av hjärt-lungräddning.
8. Om en accidentell anafylaxi har inträffat på skolan är det rektorns ansvar att ta reda på vad som gått snett, så att framtida misstag kan undvikas.
9. Lämna inte ett barn med pågående allergisk reaktion ensamt. Även om reaktionen klingar av kan besvären återkomma efter några timmar. Ett barn som haft en allergisk reaktion alltid överlämnas till vårdnadshavare eller sjukvård. Vid allvarlig anafylaxi larma även ambulans efter att ha gett adrenalinsprutan.

(Josef Milerad skolöverläkare)